

politescher Kultur hei zu Lëtzebuerg an der Demokratie. Mee dat sinn awer déi Moyenen, déi mer als Regierung hunn. An dës aktuell Regierung schafft och dorunner. Ech mengen, den 13. Mee wäert de Staatsminister seng Ried zur Lag vun der Natioun halen. An do ass dann och de Moment komm, fir de Punkt ze maachen: Wou sti mer a wou wäerte mer higoen?

Mir hunn eis jiddwerfalls, wéi mer mat der CGFP a Verhandlung getruede sinn, och e klore Kader gesat. Mir wëssen awer, wéi d'Situatioun vum Budget mam Staat ass. Dat heescht, dat war e klore Kader. Mir hunn natierlech och am A behalen: d'Perspektive vum Wuesstum, vum Wirtschaftswuesstem hei zu Lëtzebuerg, mee awer och an der Eurozon, an der Europäescher Unioun. A selbstverständlech déi geopolitische Spannungen an dee geopolitische Kontext, deen eeben deen ass, deen en ass. A wou den Drock héich ass op de Westen, fir och seng Militär- a seng Defenseausgaben an d'Luucht ze setzen.

Dat alles zesummegehooll war also dee grouse Kader, an deem mer eis beweegt hunn a wou mer mat de Kolleege vun der CGFP dann doriwwer verhandelt hunn, fir eis da schlussendlech op en Accord ze eenegen, deen, ech mengen, awer ganz rasonabel ass an deen och eng Unerkennung ass fir déi Aarbecht, déi all Dag vun eise Mataarbechterinnen a Mataarbechter, souwuel beim Staat wéi bei de Gemengen, geleescht gëtt. Dat ass erwänt ginn och vum Rapporteur, vun aneren Deputéierten: Déi Punktwärterhéijung, déi applizéiert sech direkt op de Gemengesektor. Do muss net nach e weidert Gesetz gestëmmt ginn. Mee déi Punkten, déi erhéicht gi bei de Postes à responsabilités particulières, déi mussen iwwer e Règlement grand-ducal emgesat gi vum Kolleeg Inneminister, deen awer amgaangen ass, mat senge Leit drun ze schaffen an deen déi och wäert an d'Prozedur ginn. A mir hunn eis jo och eens gemaach, och mat Iech, an de Kommissiounen, datt mer, soubal beim Inneminister Texter iwwer seng Commission centrale gaange sinn, dann eng Commission jointe solle maachen tëschent Fonction publique an Interieur, fir da kënnen doriwwer mat Iech ze schwätzen. An dat wäerte mer och anhalen.

An nach e weidere wichtege Punkt ass net ze vergiessen: D'Gesamtkäschte vun deem ganzen Accord salarial sinn natierlech méi grouss wéi eleng hei déi Punktwärterhéijungen. Ech schwätze vu ronn 272 Milliounen Euro, deen den Accord de Staatsbudget wäert kaschten. Et muss een awer och bedenken, datt mer kënnen dovunner ausgoen, ongeféier geschat, datt 80 Milliounen Euro iwwer Steieren och erëm wäerten zeréck an de Staatsbudget goen. Dat eent ass also brutto, dat herno netto. Also et ass net esou, datt dat reng Nettoausgabe sinn. Dat sinn ëmmer Bruttoausgaben.

Ech sinn op jiddwerfalls och frou, datt mer och dank Iech, och dank dem Staatsrot, muss ee soen – jiddwereen huet hei seng Roll ze spillen an der legislativer Prozedur –, séier duerch déi éischt zwee Punkte komm sinn. Ech hat u sech mat der CGFP an deem Accord ënnerschriwwen, versprach, datt mer dësen Text spéitstens op den 1. März géifen deposéieren. Dat hu mer agehalen. An elo, all zesummen, hu mer dëse Gesetzesprojekt also schonn Enn Abrëll, virum 1. Mee, dann ... hutt Dir dee gestëmmt. An déi Punkten 3 a 4, do hunn ech de Projet de loi deposéiert, fir déi ëmzesetzen. Dat ass de 8524. An ech hunn och schonn de Punkt 5 an engem Projet de loi deposéiert. Dat ass de Projet de loi 8528. Och sou, wéi mer dat festgehalen hu mat der CGFP an deenen Delaien, déi mer an deem Accord ausgeschriwwen hunn. An do sinn ech och optimistes, datt, wa jiddweree seng Roll spillt, mer och wäerte séier derduerchkommen an datt dat dann net esou laang wäert daueren, bis mer herno no an

no dësen Accord salarial wäerte kënnen fir eis Mataarbechterinnen a Mataarbechter ëmsetzen.

An dofir soen ech Iech e grouse Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

A mir géingen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8510 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8510³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8510 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmen fänt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm, keng Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmege ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Félix Eischen), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen (par M. Laurent Mosar), Alex Donnersbach (par M. Jean-Paul Schaaf), Emile Eicher (par Mme Nathalie Morgenthaler), Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp (par M. Maurice Bauer), MM. Marc Lies, Ricardo Marques (par Mme Stéphanie Weydert), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen (par M. André Bauler), MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel (par Mme Barbara Agostino) ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten), Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy (par Mme Alexandra Schoos), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8408 – Projet de loi portant abrogation de la loi du 11 décembre 1967 portant création d'un fonds communal de péréquation conjoncturale

Da komme mer zum nächste Projet de loi, dem Projet de loi 8408 iwwert d'Ofschafe vum Fonds communal de péréquation conjoncturale. Ech erënneren Iech drun, datt dëst e Riedemodell avec rapport et sans débat ass an deemno folgendermoossen opgedeelt ass: D'Rapportrice huet 5 Minutten an d'Regierung, wa se wëllt, och 5 Minutten. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorel Madamm Nathalie Morgenthaler. Madamm Morgenthaler.

Rapport de la Commission des Affaires intérieures

Mme Nathalie Morgenthaler (CSV), rapportrice | Här President, léif alleguer, mat dësem Gesetzesentwurf, deen den Inneminister den 3. Juli d'lescht Joer hannerluecht huet, wëlle mer haut de Fonds communal de péréquation conjoncturale, deen net méi zäitgeméis a passend ass, ofschafen.

Dëse Fong ass 1967 an d'Liewe geruff ginn, fir d'Finanz vun de Gemengen auszegläichen, dat heescht, fir op massiv Réckgang bei den uerdentlechen Einnahmen oder bedeitend Erhéijung vun de Käschten no enger wirtschaftlecher Recessioun bei de Gemenge kënnen ze reagieren.

Dëse Fong ass souwuel vum Staat wéi och vu verschiddenen Einnahme vun de Gemenge gespeist ginn. 1975 si fir d'lescht Suen abezuelt ginn an 1985 si fir d'lescht Suen opgehuwe ginn. De Staat huet säi ganzen Deel am Kader vun der Division Anticrise zeréckgehooll. De Fong besteet haut nach ëmmer a säi Guthabe beleef sech zënter Mäerz 2015 op genee 52.191.668,82 Euro.

Et gëtt e puer Grënn, firwat dëse Fong net méi zäitgeméis a passend ass an dofir soll ofgeschaf ginn.

Esou sinn d'Zougangsbestëmmungen, fir d'Suen aus dem Fong kënnen ze huelen, enorm exigent a komplex. Et muss emol als Éischt e massive Réckgang vun den uerdentlechen Einnahmen vun de Gemengen oder eng bedeitend Erhéijung vun hiren Ausgabe ginn. Méi oder manner siichtbar Schwankunge ginn hei net duer. Ausserdeem muss dëse grouse Réckgang bei den uerdentlechen Einnahmen all Gemeng oder op d'mannst déi grouss Majoritéit vun de Gemenge betreffen. Schlussendlech muss de Réckgang vun den Einnahmen d'Resultat vun enger wirtschaftlecher Recessioun sinn.

Zënter 1983 gesinn d'Budgetgesetzter awer och all Joer vir, dass den Inneminister oder d'Inneministesch deene Gemengen, deenen hiren uerdentleche Budget net am Gläichgewicht ass an déi eng Ufro stellen, een Deel oder hire ganzen Deel, dee si an de Fong abezuelt hunn, kënnen zeréckbezuelt kréien. Bis haut hunn zwou Gemengen dovun Gebrauch gemaach an hire ganzen Deel zeréckbezuelt kritt. Et handelt sech sech heibäi ëm Esch a Walfer.

De Fong war am Ufank als nationaalt Instrument geduecht, fir d'Wirtschaftspolitik an d'Konjunktur ze koordinéieren an drop anzewierken. Dat aktuell Guthabe vum Fong erlaabt et awer net, dës Funktioun ze erfëllen.

De Fong ass net an der Lag, eng zäitno Hëllef ze bidden an entsprecht net méi den Ufuerderunge vun der Solidaritéit tëschent de Gemengen. Als Beispill kann een d'Gemeng Biwer nennen, déi nëmmen e Guthabe vun 116,59 Euro am Fong huet.

Et ass och ze bemerken, dass de Fong zu enger Zäit geschaf gouf, wou d'Gemengegewerbesteier bei Wäitem déi wichtegst Akommesquell vun de Gemenge war. Zënter der Aféierung vum FDGC, dem Fonds de dotation globale des communes, kréien d'Gemengen awer zwee Drëttel vun hiren Einnahmen iwwert dëse Wee. Domat ass d'Argument vum urspréngleche Gesetzgeber geschwächt.

D'Tatsaach, dass d'Guthabe vum Fong scho jorelaang onverännert bleift an dass de Fong schonn zënter 50 Joer net méi gefiddert gëtt, huet och aner Acteuren an Activen, sou wéi beispillsweis d'Cour des comptes, dozou bruecht, d'Daseinsberechtigung vum Fonds communal de péréquation conjoncturale a Fro ze stellen.

Aus all dëse genannte Grënn mécht et absolut Sënn, de Fonds communal de péréquation conjoncturale

ofzeschaffen an d'Guthaben, wat nach am Fong ass, zeréck op d'Gemengen ze verdeelen.

Här President, léif alleguer, ech wéilt nach kuerz op déi verschidden Avisen ze schwätze kommen. Et waren der véier am Ganzen a si hunn alleguer hir vollsten Zoustëmmung ginn. Et waren dës déi vun der Chambre des Métiers, der Chambre de Commerce, dem Syvicol an dem Staatsrot.

Ofschléissend wëll ech Iech nëmmen nach prezieséieren, dass dëst Gesetz et de Gemengen erlaabt, a vollster kommunaler Autonomie d'Suen, déi se zeréckkréien, och do anzesetzen, wou se gebraucht ginn. Ech woen emol ze behaapten, dass sämtlech Gemegepolitiker a -politikerinne sech natierlech iwwert dës Finanzsprëtzen freeën.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Morgenthaler, fir Äre schrëftlechen a fir Äre mündleche Rapport.

Dann ass d'Wuert fir d'Regierung, wa se wëllt.

Prise de position du Gouvernement

M. Léon Gloden, Ministre des Affaires intérieures | Merci, Här President. Ech soe Merci fir de Rapport an och déi gutt Zesummenaarbecht bei dësem Projet. An ech si frou, wann ech déi Suen da ka liquidéiere fir d'Gemengen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister.

Elo komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8408. Den Text steet am Document parlementaire 8408^s.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8408 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. E klengen Effort nach. Da schléissen ech de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: 59 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm, keng Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also mat 59 Jo-Stëmmen bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun ugehol.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen (par M. Jean-Paul Schaaf), Alex Donnersbach (par M. Marc Lies), Emile Eicher (par Mme Nathalie Morgenthaler), Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp (par M. Maurice Bauer), MM. Marc Lies, Ricardo Marques (par Mme Octavie Modert), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen (par M. Gusty Graas), MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella (par M. André Bauler) et M. Gérard Schockmel (par M. Guy Arendt) ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Franz Fayot (par M. Ben Polidori), Claude Haagen (par M. Yves Cruchten), Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy (par Mme Alexandra Schoos), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

5. 8409 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 30 juin 1976 portant

1. création d'un fonds de chômage ;

2. réglementation de l'octroi des indemnités de chômage complet

An da komme mer zum leschte Punkt vun dëser Sëtzungswoch, an zwar dem Projet de loi 8409, enger Upassung vum System vun de Gemegebäiträg zum Fonds pour l'emploi. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Deen ass nach ëmmer de selwechte wéi bei deenen zwee éischten Texten. An et hu sech schon ageschriwwen: d'Madamm Nathalie Morgenthaler, den Här Luc Emering, den Här Dan Biancalana, den Här Tom Weidig, d'Madamm Sam Tanson an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Nathalie Morgenthaler. Madamm Morgenthaler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Affaires intérieures

Mme Nathalie Morgenthaler (CSV), rapportrice | Här President, léif alleguer, d'Haaptzil vun dësem Gesetzesentwurf, deen den Inneminister den 3. Juli 2024 hannerluecht huet, ass et, de System vun de Gemegebäiträg an de Fonds pour l'emploi, de Beschäftigungsfong, ze reforméieren an domat méi gerecht fir d'Gemengen ze maachen.

Am Kader vun der Gemegefinanzreform, dat ass d'Gesetz vum 14. Dezember 2016, déi zur Schafung vum FDGC, de Fonds de dotation globale des communes, gefouert huet, gouf decidéiert, dass d'Gemengen 2 % vun hiren Einnahmen aus der kommunaler Gewerbesteier, dem ICC, dem Impôt commercial communal, an de Beschäftigungsfong missten abezuelen.

D'Verdeelung tëschent de Gemeinde gouf mat zwee getrennte Bäiträg gemaach, wat awer zu Ongläichheete gefouert huet. Sou hunn zënter 2021 manner wéi een Drëttel vun de Gemengen an de Fong abezult. Ausserdeem war fir eng Majoritéit vun dëse Gemengen hire Bäiträg an de Beschäftigungsfong méi héich wéi hir direkt Bedeelegung um Ertrag vun der kommunaler Gewerbesteier.

Dëse Gesetzesentwurf soll also elo dës Ongläichheet erëm ofbauen, andeems e méi gerechte Bäitragsystem agefouert gëtt, deen op neien a vereinfachte Methode berout. D'Berechnung vun de Gemegebäiträg baséiert sech elo op den direkte Bäiträg vun all de Gemengen um Ertrag vun der Gewerbesteier, déi op hirem Territoire generéiert gëtt, verglach mam Gesamtbäiträg vu sämtlechen Gemengen. Sou dréit an Zukunft all Gemeng a Fonctioun zu hirer finanzieller Capacitéit bäi.

All Gemeng bezilt hire relativen Undeel vun den 2 % vum Gesamtbetrag vun der kommunaler Gewerbesteier, wat méi transparent a gerecht ass an och de Prinzip vun der Solidaritéit tëschent de Gemeinde respektéiert, well souwuel d'Verfassungsgeriicht wéi och d'Verwaltungsgeriicht fannen, dass dësen aktuelle System eeben dësem Solidaritéitsprinzip net gerecht gëtt.

Här President, léif alleguer, ech wéilt nach gäre chronologesch op déi verschidden Avisen agoen, déi erakomm sinn.

De Syvicol huet dëse Gesetzesentwurf den 30. September d'lescht Joer majoritär begréisst a gläichzäitig drop opmierksam gemaach, dass déi finanziell Belaaschtung fir déi meescht Gemeinde géifen zouhuelen an dës Bäiträg och laangfristeg misste sécher gestallt an ageplangt ginn.

D'Chambre de Commerce huet hir Zoustëmmung den 11. Dezember d'lescht Joer ginn.

Déi héich Kierperschaft huet an hirem Avis vum 21. Januar vun dësem Joer e puer legistesche Verbesserungsverschléi gemaach, awer och eng formell Opposition. Sou huet de Staatsrot et juristesche onsécher fonnt, d'Gesetz retroaktiv ze applizéieren.

A senger Dépêche vum 31. Mäerz (veuillez lire: 28. Mäerz) vun dësem Joer konnt den Innenminister dem Staatsrot awer plausibel erklären, wéi hie sämtlech Konditiounen vun der Retroaktivitéit erfëllt huet. Dat apart, andeems hie souwuel de Syvicol wéi all d'Gemengen offiziell a matzäiten informéiert huet, sou dass déi héich Kierperschaft an hirem zousätzlechen Avis vum 4. Abrëll hire Widerstand opgehuewen huet.

Här President, erlaabt mer, elo meng Kap als Rapportrice ofzeleeën an am Numm vun der CSV-Fraktioun ze schwätzen.

Discussion générale

Wéi virdru scho gesot, huet den aktuelle Berechnungsmodus vum Beschäftigungsfong zu Ongläichheeten tëschent de Gemeinde gefouert. Zënter 2021 hu manner wéi een Drëttel vun de Gemengen an de Beschäftigungsfong abezult. 2021 waren et 31 Gemengen, 2022 nach 28 Gemengen an 2023 nëmmen nach 27 Gemengen.

Am Joer 2023 schwätze mer also vun engem Gesamtbetrag vu 25,43 Milliounen, deen an de Beschäftigungsfong abezult ginn ass, deen awer nëmme vu 27 Gemeinde gestëmmt ginn ass.

Wat nach derbäikënn, dat ass, dass de Betrag vu méi wéi der Hallschent vun de Gemengen, déi abezult hunn, méi héich ass wéi hir Direktbedeelegung um Ertrag vun der kommunaler Gewerbesteier.

Hei nëmmen zwee Beispiller, fir dës Diskrepanz ze illustréieren: De Betrag vun der Gemeng Wëntger louch 2023 bei 3 Milliounen, während hiert Akommes aus der direkter Participatioun um Erléis vum ICC sech nëmmen op 1,7 Milliounen belaf huet.

D'Gemeng Wäiswampech dréit 2,1 Milliounen zum Fong bäi, kritt awer nëmmen 1,6 Milliounen aus der direkter Participatioun um ICC eraus. Heibäi däreer een net vergiessen, dass all déi aner Gemeinde guer näischt abezult hunn.

Dëse Gesetzesentwurf soll dann elo dës Ongläichheeten op Basis vum Solidaritéitsprinzip tëschent de Gemeinde reduzéieren an de Berechnungssystem méi transparent, awer virun allem och méi gerecht maachen.

Mir begrëssen als CSV dës méi grouss Equitéit tëschent de Gemengen, wou all Gemeng sech um Beschäftigungsfong bedeelegt, an net déi eng vill an anerer guer net. Den neie System garantéiert, dass all Gemeng no hirer finanzieller Capacitéit zum Beschäftigungsfong bäidréit.

Als CSV begrësse mer dann natierlech och, dass den Inneminister dësen Entwurf an enker Zesummenaarbecht mam Syvicol ausgeschafft huet.

Aus all dëse Grënn ginn ech dann och d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioun a soe Merci fir d'Noleschteren.

Plusieurs voix | Très bien!